

КУН МАВЗУЛАРИ

Рубио ташрифи олдидан Эронга қўнғироқ: Мирзиёевнинг сиёсий манёври?

Oktabr 01, 2026

Ўзбекистон президенти Шавкат Мирзиёев ва Эрон президенти Масъуд Пезешкиён. Улар 2026 йил 29 сентябрда телефон орқали мулоқот қилиб, икки томонлама ҳамкорлик ва минтақавий масалаларни муҳокама қилди. Манба: president.uz.

Ўзбекистон президенти Шавкат Мирзиёев 29 сентябрь куни Эрон президенти Масъуд Пезешкиён билан телефон мулоқотида ҳамкорликни кенгайтириш масалаларини муҳокама қилди. Суҳбат Вашингтон Техронни иқтисодий яккалаш кампаниясини кучайтираётган ва Тошкент АҚШ давлат котиби Марко Рубиони қабул қилишга тайёрланаётган бир пайтда бўлиб ўтди.

Тошкент АҚШ билан иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришга интилмоқда, бироқ Ўзбекистон ташқи савдоси учун муҳим бўлган Эрон орқали транспорт йўллари ҳам сақлаб қолиши керак. Таҳлилчилар фикрича, Вашингтоннинг Техронга босими кучаяётган шароитда бу икки манфаат ўртасида мувозанат сақлаш қийинлашиши мумкин.

Ўзбекистон президенти матбуот хизматига кўра, раҳбарлар савдо, инвестиция, маданий ҳамкорлик ва минтақавий масалаларни муҳокама қилган. Мирзиёев Пезешкиённи туғилган куни билан ҳам табриклаган. Қисқа расмий хабарда муайян келишувлар эълон қилинмаган ва АҚШ санкциялари тилга олинмаган.

Эроннинг [Tasnim ахборот агентлиги](#) суҳбатнинг сиёсий жиҳатларини батафсилроқ тўхталди. Агентликка кўра, Мирзиёев минтақавий ва халқаро вазият мураккаб бўлган бир пайтда Пезешкиённинг тинчлик, барқарорлик ва тараққиётни таъминлашга қаратилган саъй-ҳаракатларини юқори баҳолаган.

Tasnim Пезешкиён қўшни ва дўст давлатлар билан муносабатларни Эрон ташқи сиёсатининг устувор йўналиши деб атагани ва Ўзбекистон билан ҳамкорликни кучайтиришга чақирганини хабар қилди. Агентликка кўра, Мирзиёев Эрон олий раҳбари Оятуллоҳ Мужтабо Хоманайига саломини етказишни ҳам сўраган. Ўзбекистон томонининг расмий хабарида бу тафсилотлар келтирилмаган.

Телефон мулоқоти Рубионинг октябрь ўрталарида Самарқандга [кутилаётган ташрифи](#) олдидан бўлиб ўтди. АҚШ давлат котиби Марказий Осиёнинг беш давлати ташқи ишлар вазирлари билан С5+1 форматидаги учрашувда қатнашиши режалаштирилган.

АҚШнинг махсус вакили Сержио Гор Рубио 100 дан ортиқ Америка компанияси вакиллари билан иборат делегацияга бошчилик қилишини билдирган.

Эълон қилинган кун тартиби савдо, инвестиция, минтақавий транспорт ва иқтисодий боғлиқлик ҳамда энергетика хавфсизлигини қамраб олади.

Вашингтоннинг минтақа билан ҳамкорликни кенгайтириш ҳаракатлари Эрон билан иқтисодий алоқаларни сақлаётган давлатлар ва компанияларга [босим кучайишига тўғри келмоқда](#).

АҚШ Молия вазирлигига кўра, 24 августда бошланган "Operation Economic Outcast" — "Иқтисодий яккалаш операцияси" Эрон ҳукумати билан бизнес қилаётганлар учун иккиламчи санкциялар хавфини оширган. Вашингтон Техрон манфаати йўлида пул ювиш ёки санкцияларни четлаб ўтишга кўмаклашган ташкилотлар АҚШ молия тизимидан узиб қўйилиши мумкинлигидан огоҳлантирган.

Денгизга чиқиш учун камида икки давлат ҳудудидан ўтиши керак бўлган Ўзбекистон учун Эроннинг аҳамияти икки томонлама савдо билан чекланмайди. Эрон ҳудуди Ўзбекистонни жанубий портлар ва ташқи бозорлар билан боғлайдиган муҳим йўналишдир.

Озодлик 8 сентябрь куни расмий рақамларга таяниб хабар қилишича, 2025 йилда Ўзбекистонга импорт қилинган 3,9 миллиард долларлик товар ва мамлакатдан экспорт қилинган 1,4 миллиард долларлик маҳсулот Эрон ҳудуди орқали ўтган. Жами транзит савдо ҳажми 5,3 миллиард долларга тенг бўлган.

Ўзбекистоннинг 2027–2029 йилларга мўлжалланган фискал стратегиясига кўра, Эрон билан боғлиқ савдо ва логистикадаги жиддий узилишлар иқтисодиётга 1–1,5 миллиард доллар зарар етказиши мумкин.

Санкциялар кампанияси Тошкент учун ҳам молиявий, ҳам транспорт муаммосини келтириб чиқариши мумкин. Юк ташиш йўли очиқ қолган тақдирда ҳам, банклар, суғурта ёки логистика компанияларининг Эрон билан боғлиқ операциялардан тийилиши тўлов ва етказиб беришни қийинлаштириши мумкин.

29 сентябрдаги суҳбат ҳақидаги ҳар икки хабарда президентлар санкциялар ёки транзит савдосини ҳимоя қилиш чораларини муҳокама қилгани айтилмаган. Рубио ташрифининг эълон қилинган кун тартибида ҳам Вашингтон Ўзбекистоннинг Эрон билан алоқаларига доир муайян хавотирларни кўтариши ҳақида маълумот йўқ.